

Den jag vill vara

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Joel, 22 år, vaknar i en cell utan att minnas varför han hamnat där. Han döms senare till fängelse för mordförsök på en polis. I fängelset är det tufft. Här gäller det att överleva eller gå under. Det känns ibland som om hans liv är slut. Men skulle det istället kunna vara början på något nytt?

Ett liv utan droger?

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang. (SV åk 7–9)
- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter. (SV åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter. Sökläsning och läsning mellan raderna. (SV åk 7–9)
- Kommunikation för olika syften. Hur åsikter, intresse och argument kan uttryckas. (SV åk 7–9)
- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga: skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter. (SV åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Bearbeta innehållet i litteratur, bilder, film, teater, drama och andra medier.

FÖRE LÄSNINGEN

Titta på bokens omslag och diskutera i klassen:

- Var är personen på bilden? Vilken detalj avslöjar det?
- Beskriv omslaget med ett ord.
- Hur känner sig personen på bilden?

EFTER LÄSNINGEN

Diskutera

Låt eleverna diskutera i grupper eller i klassen:

- Var boken som du tänkte?
- Passar titeln ihop med vad boken handlar om? Varför? Varför inte?
- Är det något du undrar över som du inte har fått svar på?
- Har du lärt dig något du inte visste innan?
- Berätta om en händelse från boken som du särskilt kommer ihåg.
- Vad tycker du om slutet?

LÄSFÖRSTÅELSE

Kapitel 1

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Varför känner Joel sig sjuk?
Han är bakfull. Det är alkoholen och knarket som gör honom sjuk.
2. Varför vet inte Joel vad som har hänt?
Han vet inte vad han gjorde kvällen innan. Han minns bara att han var hemma och rökte hasch och drack.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

3. Vad tycker polisen som öppnar luckan om Joel?
Hen gillar honom inte.

Kapitel 2

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

4. Hur vet Joel att han inte har slagit någon?
Han har inga sår på knogarna och inget blod på kläderna.
5. Varför kom polisen till Joels lägenhet?
Han hade bråkat på en fest och några hade blivit rädda för honom.
6. Var träffade knivhugget?
I polisens skyddsväst.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

7. Hur förstår man att poliserna var rädda för Joel?
De sprang ifrån honom och sköt ett skott med pistol.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

8. Joel har blivit förhörd förut? Vilka brott kan det ha handlat om?
Eget svar.

Kapitel 3

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

9. Varför vill Joel ta droger?
För att må bättre i kroppen. För att stänga av tankar och känslor.
10. Varför vill han sluta med droger?
För att han vill ha ett vanligt, bättre liv.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

11. Varför går tiden så sakta?
Det finns ingenting att göra i cellen.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

12. Varför sitter möblerna fast i väggen i cellen?
Eget svar.
13. Vad menar Joel med att han inte har någon framtid?
Eget svar.

Kapitel 4

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

14. Hur ser rastgården ut?
Den är liten och har väggar och tak.
15. Vad är medicinen till för?
Den ska hjälpa Joel att sova på nätterna.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

16. Vad är det värsta med att sitta inlåst?
Att det nästan inte händer någonting.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

17. Varför får Joel läsa böcker, men inte se teve, läsa tidningar eller använda telefon?
Eget svar.

Kapitel 5

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

18. Vad tycker Joel om Nils och Harry?
Han tycker de är trevliga och gillar dem ganska bra.
19. Vad tycker han om poliser i allmänhet?
Han tänker att de mest vill jävlas.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

20. Joel vill inte ta ansvar för vad han har gjort. Ge exempel från texten som visar det.
Han säger att ingen blev skadad. Han tycker att poliserna får skylla sig själva som inte lämnade honom ifred.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

21. Varför vill inte Joel säga till poliserna varför han hade tre knivar?
Eget svar.

Kapitel 6

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

22. Vad händer när utredningen är klar?
Joel slipper vara inlåst hela tiden och får träffa de andra på häktet.
23. Hur långt straff tror Tommy att Joel får?
Minst åtta år.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

24. Varför slutar Tommy ställa frågor när han ser att Joel inte vill prata?
Han vill inte pressa honom.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

25. Joel ser ut som en helt vanlig kille. Kan man se utanpå vem som kan vara våldsam eller farlig?
Hur skulle en sådan person se ut i så fall?
Eget svar.

Kapitel 7

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

26. Hur gör Tommy för att bli vän med Joel?
Han kommer till Joels rum för att prata. Säger att de ska turas om med gitarren.
27. Vad säger han för att muntra upp Joel?
Att han har hela livet framför sig.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

28. Varför har inte Joel själv frågat om han får låna gitarren, tror du?
Förslag: Han har inte vågat/han är ganska blyg.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

29. Varför tycker de andra intagna att det inte är bra för Joel att vara så mycket ensam?
Eget svar.

Kapitel 8

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

30. Vad tänker Joel om att gråta?
Att den som gråter är svag och barnslig.
31. Varför tycker Joels mamma att det är bra att han är på anstalt?
För att han inte kan knarka.
32. Hur många är de i Joels familj?
Fyra: mamma, pappa, bror och syster.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

33. Varför vill Joel gråta när hans mamma kommer?
Eget svar.

Kapitel 9

Fråga på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

34. Vad hindrar Joel från att slå vårdaren?
Han vill inte bli straffad, bli inlåst och få hårda regler.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

35. Vad betyder ordet *plit*?
En plit är slang för kriminalvårdare.
36. Varför blir Joel så arg fast vårdaren bara var några minuter sen?
Promenaden är det bästa på dagen och han är rädd att det inte ska bli någon promenad.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

37. Kan man få respekt genom att slåss?
Eget svar.

Kapitel 10**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

38. Varför känns allt hopplöst?
För att Joel tror att han ska sitta inne i tio år.
39. På vilket sätt blir det lättare att sitta inne när man har fått sin dom?
Då kan man börja räkna ner dagarna.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

40. Hur märks det att Joel har börjat tänka lite annorlunda om vems fel det är att han är där?
Han tänker att det är drogernas och alkoholens fel, inte polisernas.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

41. Vad betyder det för dig att må bra? Hur kan man påverka sitt mående om man är inlåst och nästan inte kan styra över någonting själv?
Eget svar.

Kapitel 11**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

42. Räkna upp saker Joel tycker om att göra.
Spela gitarr, läsa, lyssna på musik, spela kort, skriva brev, träna.
43. Hur bryter Joel mot häktets regler?
Genom att göra egna tyngder att träna med och gömma dem i sitt rum.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

44. Vad betyder det för Joel att få svar på sina brev?

Han blir glad över att inte alla tycker illa om honom.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

45. Vad tänker du om att vara vän med någon som är dömd för t.ex. mordförsök? Eller något annat grovt brott. Är det bättre att ta avstånd så de förstår att det är fel? Eller ska man ändå vara vänner?

Eget svar.

Kapitel 12**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

46. Hur visar Joels pappa att han inte är arg på Joel?

Han tar honom i handen och kramar honom innan de går.

47. Vad ska Joel lära sin bror?

Att spela gitarr.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

48. Varför slutade Joels pappa att prata med honom när Joel började ta droger?

För att straffa honom/för att visa vad han tyckte/för att han var arg.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

49. Varför bråkade Joel mycket med sin familj när han knarkade? Vad kan de ha bråkat om?

Eget svar.

Kapitel 13**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

50. Hur känner Joel sig innan rättegången?

Orolig och nervös.

51. Varför blir Joel arg över polisernas vittnesmål?

Han tycker att de ljuger och överdriver.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

52. Varför är det mycket folk i tingsrätten?
Många poliser har kommit eftersom det var en polis som Joel attackerade.
53. Varför vill Joel inte säga så mycket själv?
Han tycker det är jobbigt och vill bara att allt ska vara över.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

54. Vad menas med "Här är han inte längre Joel"?
Eget svar.

Kapitel 14**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

55. Hur länge måste Joel sitta i fängelse?
Fyra och ett halvt år, eller tre om han sköter sig.
56. Vad har Joel hört om Kumla?
Att det är tufft där. Där finns många farliga brottslingar.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

57. Varför slutar Joel gråta?
Han vill inte gråta när någon ser på.
58. Varför tänker Tommy att Joel behöver gitarren? Hur kan den hjälpa?
Som tröst.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

59. Vad får Joel att gråta? Han gråter ju aldrig annars.
Eget svar.

Kapitel 15**Fråga på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

60. Vad har Joel för planer för framtiden?
Ha jobb, lägenhet, bra vänner och inte knarka och dricka.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

61. På vilket sätt har Tommy varit viktig för Joel?
Eget svar.

Kapitel 16**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

62. Hur är Kumla?
Det känns hotfullt och farligt.
63. Varför får Joel hög status?
För sitt brott, mordförsök på polis.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

64. På vilket sätt är det skillnad mellan hur Joel känner sig och vad han visar utåt?
Han är rädd men låtsas vara farlig.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

65. Varför står det att Joel låtsas vara farlig? Är han inte farlig?
Eget svar.
66. De intagnas ögon beskrivs som kalla och känslolösa. Kan ens blick säga något om hur man är? Brukar du tänka på vad folks ögon visar?
Eget svar.

Kapitel 17**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

67. Varför började Joel med droger?
Det var kul att testa och roligt att vara hög.
68. Varför känns tre års straff inte så långt?
Det är kort jämfört med livstid.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

69. Vad menar de med "innan allt gick åt helvete"?
När de blev fast i drogmissbruk (och började begå brott).

Fråga bortom raderna (Fundera och ett eget svar.)

70. Hur tror du Joel var när han var liten? Är du själv på något vis annorlunda nu eller är du samma person som du alltid har varit?

Eget svar.

Kapitel 18**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

71. Hur märker Joel att några vill testa honom?

På deras röster och blickar.

72. Vad tycker Joel om att slåss?

Han vill undvika bråk, men han mår bra när han har vunnit ett slagsmål.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

73. Varför slår Joel skåningen?

För att få tillbaka respekten från de andra intagna.

74. Vad tycker Joel om att bli kallad Mike Tyson?

Han gillar det.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

75. Varför skvallrar ingen på Joel?

Eget svar.

Kapitel 19**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

76. Vad är en behandlingsanstalt?

Där får de intagna hjälp att bli nyktra och drogfria.

77. Vad tycker Joel om att gå i skola och jobba i verkstan?

Han gillar att ha något att göra.

78. Vilka råd får Joel av Ante?

Att använda tiden till att träna och göra det han är bra på/spela musik.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

79. Varför tror du de andra lyssnar på Ante? Vad är det som gör vissa personer till ledare? Vilka egenskaper behöver man ha för att bli en sådan?
Eget svar.
80. Vad menas med att "göra det bästa av sig själv"?
Eget svar.

Kapitel 20**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

81. Vad är bra med den nya avdelningen?
Det är fräscht och hemtrevligt, det finns olika spel och de får laga sin egen mat och baka bröd.
82. Vem kommer med idén att bilda ett band?
Joel.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

83. Vad tycker de som jobbar på anstalten om idén att bilda ett band?
De tycker det är bra.
84. Hur känner Joel sig efter spelningen?
Nöjd/glad.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

85. Vad tror du spelningen betyder för de intagna som fick vara publik?
Eget svar.

Kapitel 21**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

86. Varför byter Joel anstalt igen?
För att komma närmare sin familj.
87. På vilket sätt har Joel förändrats?
Han har fått mycket muskler och han har ändrat sina tankar om det som hände. (Han är inte bitter och arg utan tar ansvar för det som hände.)

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

88. Vad tycker Tommy om Joels förändring?

Han tycker att den är bra.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

89. Varför tror du att Joel har ändrat sig? Vad har fått honom att se sitt eget ansvar?

Eget svar.

Kapitel 22**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

90. Hur har tiden i fängelset fått Joel att värdesätta sin familj?

Han har sett att det finns de som inte har någon familj, som är helt ensamma.

91. På vilket sätt har Joels relation till sin pappa ändrats?

De är vänner och pratar med varandra.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

92. Vad tror Joel kan skrämma många bra tjejer?

Att han suttit i fängelse, varit kriminell och missbrukare.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

93. Varför tror du att Joels pappa inte ville ha kontakt med honom när han knarkade?

Eget svar.

Kapitel 23**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

94. Var ska Joel avtjäna sista tiden av sitt straff?

På ett behandlingshem.

95. Vad tänker Joel om tiden i fängelset?

Det blev inte så hemskt som han trodde.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

96. Joel har haft det bra i fängelset. Tror du han vill sitta inne igen?

Eget svar.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

97. Vad menar Joel med att han är den han vill vara?

Eget svar.

Analysfrågor

Boken är en sorts utvecklingsroman. Hur utvecklas huvudpersonen? Beskriv Joels förändring. På vilka sätt är han annorlunda i början av berättelsen och i slutet? Vad har han lärt sig och insett? Är det någon bifigur som påverkar Joel särskilt?

Eget svar.

Ur vems perspektiv är boken berättad? Påverkar det hur man uppfattar berättelsen?

Eget svar.

Är det mycket eller lite miljöbeskrivningar i boken? Är miljön viktig för berättelsen? Hur beskrivs miljön? Vilka detaljer i miljön har författaren valt att skriva om?

Eget svar.

Budskap är vad författaren vill säga med boken, och något du som läsare kan lära dig. Vilka budskap kan du hitta i boken?

Eget svar.